

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การเป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
พ.ศ. ๒๕๓๙ ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๐.๒/๓๖๐๗๓ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือหารือมายังกรมบัญชีกลาง โดยแจ้งว่า ธนาคารเป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ มีกระทรวงการคลังและรัฐวิสาหกิจถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละ ๕๐ ถือเป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ จึงขอหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ รวม ๕ ประเด็น ดังนี้

๑. ธนาคารถือเป็น “หน่วยงานของรัฐ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่

๒. มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี หรือข้อบังคับอื่นใด ที่ยกเว้นให้ธนาคารไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ หรือไม่

๓. หากธนาคารอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ บุคคลใดจะเป็นผู้ดำเนินการส่งรายงานหรือสำนวนการสอบความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่มายังกระทรวงการคลังตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ระหว่าง กรรมการผู้จัดการ ผู้แทนของธนาคาร หรือหัวหน้าคณะกรรมการสอบความรับผิดทางละเมิด

๔. หากธนาคารมิได้ส่งสำนวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบจะมีผลเช่นใด

๕. การเรียกร้องให้รับผิดชอบและชดเชยค่าเสียหายจากมูลเหตุละเมิดนั้น การคิดค่าเสียหายเริ่มนับจากเมื่อใด ทั้งนี้ เพื่อให้การเรียกร้องเป็นไปอย่างถูกต้อง

กรมบัญชีกลางโดยได้รับมอบหมายจากกระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นข้อหารือของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีความสำคัญและเป็นประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย มิได้ระบุชัดเจนว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจอันจะถือเป็นหน่วยงานของรัฐตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้โดยตรง อาศัยเพียงจำนวนการถือหุ้นจากหน่วยงานภาครัฐเกินร้อยละ ๕๐ เท่านั้น ซึ่งการถือหุ้นดังกล่าวอาจมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนได้ตลอดเวลา ประกอบกับพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยฯ ยังระบุให้นำบทบัญญัติว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัดมาใช้บังคับแก่ธนาคารโดยอนุโลมด้วย ดังนั้น เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายในกรณีดังกล่าวเป็นไป

ด้วยความถูกต้อง จึงเห็นสมควรได้รับการวินิจฉัยจากคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายโดยตรง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมบัญชีกลางโดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ในระยะแรกของการก่อตั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยนั้น สัดส่วนการถือหุ้นของกระทรวงการคลังและรัฐวิสาหกิจรวมกันไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายแล้วของธนาคาร จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยได้มีการเพิ่มทุนเพื่อระดมเงินทุนสำหรับการบริหารกิจการของธนาคาร โดยมีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ คือ กระทรวงการคลัง^๑ ถือหุ้นร้อยละ ๔๘.๕๔๐ ธนาคารออมสิน^๒ ถือหุ้นร้อยละ ๓๙.๘๑๓ และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ถือหุ้นร้อยละ ๙.๘๓๐ ทำให้สัดส่วนการถือหุ้นของกระทรวงการคลังและรัฐวิสาหกิจรวมกันเกินร้อยละ ๕๐ ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายแล้วของธนาคาร จึงส่งผลให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ”^๓ ประเภท (ค) ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ตามนัยความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ^๔ นอกจากนี้ ผู้แทนกรมบัญชีกลางชี้แจงว่า ประสงค์จะหารือเฉพาะประเด็นปัญหาข้อกฎหมายว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ เท่านั้น ส่วนประเด็นอื่น ๆ ที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยหารือมายังกรมบัญชีกลางเป็นปัญหาในทางปฏิบัติที่กรมบัญชีกลางสามารถให้ความเห็นแก่ธนาคารได้เอง

^๑คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๐ เห็นชอบให้กระทรวงการคลังซื้อหุ้นเพิ่มทุนธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยจำนวน ๑,๔๘๑.๔๘ ล้านหุ้น วงเงินประมาณ ๑,๖๐๐ ล้านบาท

^๒คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๐ เห็นชอบให้ธนาคารออมสินซื้อหุ้นเพิ่มทุนธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยจำนวน ๑,๒๓๘.๕๔ ล้านหุ้น วงเงินประมาณ ๑,๓๓๗.๖๒ ล้านบาท

^๓มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

๑.ล.๑

๑.ล.๑

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(ก) องค์การของรัฐบาลหรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(ข) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

(ค) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ก) และ/หรือ (ข) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

(ง) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ค) และ/หรือ (ก) และ/หรือ (ข) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

(จ) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ง) และ/หรือ (ก) และ/หรือ (ข) และ/หรือ (ค) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

๑.ล.๑

๑.ล.๑

^๔ปรากฏตามประกาศธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ และหนังสือสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ที่ กค ๐๘๐๓/๑๐๓๙ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๑

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า คำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ตามบทนิยามในมาตรา ๔^๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หมายถึง หน่วยงาน ๓ ประเภท คือ

ประเภทที่ ๑ ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น

ประเภทที่ ๒ ได้แก่ รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา

ประเภทที่ ๓ ได้แก่ หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

เมื่อพิจารณาแล้วเห็นได้ว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยไม่เป็นหน่วยงานตามประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๓ ดังนั้น จึงเหลือประเด็นที่ต้องพิจารณาคือ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาหรือไม่ ในประเด็นนี้เห็นว่า พระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕^๖ บัญญัติให้จัดตั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและให้ธนาคารเป็นนิติบุคคล มาตรา ๗^๗ บัญญัติให้กำหนดทุนเรือนหุ้นของธนาคารไว้หนึ่งพันล้านบาทแบ่งออกเป็นหุ้นสามัญหนึ่งร้อยล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละสิบบาท โดยให้ธนาคารขายหุ้นให้แก่กระทรวงการคลังหรือบุคคลอื่น ซึ่งกระทรวงการคลังซื้อหุ้นของธนาคารได้ไม่เกินร้อยละ ๔๙ ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และมาตรา ๑๑^๘ บัญญัติให้นำบทบัญญัติว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัดมาใช้บังคับแก่ธนาคารโดยอนุโลม เมื่อพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวแล้ว เห็นได้ว่า การจัดตั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยฯ ไม่ได้ประสงค์ให้ธนาคารมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจมาตั้งแต่ต้น เพราะกฎหมายกำหนดให้กระทรวงการคลังซื้อหุ้นของธนาคารได้ไม่เกินร้อยละ ๔๙ ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดเท่านั้น แตกต่างจากการจัดตั้งธนาคารอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นรัฐวิสาหกิจซึ่งกฎหมายจัดตั้งกำหนดให้ทุนของธนาคารทั้งหมดหรือมากกว่าร้อยละ ๕๐ ในวาระเริ่มแรกเป็นของรัฐ เช่น กรณีธนาคารออมสิน ตามมาตรา ๑๐^๙ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. ๒๕๔๙ กรณีธนาคารอาคารสงเคราะห์

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ว่าว่า

ว่าว่า

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งธนาคารขึ้นเรียกว่า “ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย” และให้ธนาคารเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๗ ให้กำหนดทุนเรือนหุ้นของธนาคารไว้หนึ่งพันล้านบาท แบ่งออกเป็นหุ้นสามัญหนึ่งร้อยล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละสิบบาท โดยให้ธนาคารขายหุ้นให้แก่กระทรวงการคลังหรือบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของธนาคาร

การลดทุนของธนาคารต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีก่อน และมีให้นำมาตรา ๑๓๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้บังคับ

ให้กระทรวงการคลังซื้อหุ้นของธนาคารได้ตามจำนวนที่เห็นสมควร แต่จะต้องไม่เกินร้อยละสี่สิบเก้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

มาตรา ๑๑ ภายหลังที่ธนาคารได้มีผู้ถือหุ้น และได้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเลือกตั้งกรรมการตามความในพระราชบัญญัตินี้แล้วให้นำบทบัญญัติว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัดมาใช้บังคับแก่ธนาคารโดยอนุโลม เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ ให้โอนบรรดาทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ ความรับผิดและธุรกิจของคลังออมสิน กรมไปรษณีย์โทรเลข ให้แก่ธนาคารออมสินดำเนินกิจการต่อไป

ให้รัฐมนตรีประกาศวันซึ่งได้โอนดังกล่าวแล้วในราชกิจจานุเบกษา

ตามมาตรา ๖^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๔๙๖ กรณีธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ตามมาตรา ๙^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๖ หรือกรณีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ตามมาตรา ๗^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๙ และโดยที่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในวาระเริ่มแรกของการจัดตั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ธนาคารไม่ได้มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ ธนาคารได้มีการเพิ่มทุนเพื่อระดมเงินทุนสำหรับใช้ในการบริหารกิจการของธนาคาร ทำให้ธนาคารมีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ คือ กระทรวงการคลัง ธนาคารออมสิน และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) โดยมีสัดส่วนการถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละ ๕๐ ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายแล้วของธนาคาร จึงส่งผลให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ”^{๑๓} ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ กรณีจึงเป็นที่เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ความเป็นรัฐวิสาหกิจของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยไม่ได้เป็นมาตั้งแต่วาระเริ่มแรกของการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ธนาคารจึงจะมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจเพราะมีการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นภายหลังที่ได้มีการจัดตั้งธนาคารมาแล้วหลายปี และสัดส่วนการถือหุ้นของธนาคารอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา อันส่งผลให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีสถานะไม่แน่นอนในการเป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณามาตรา ๑๒^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยฯ

^{๑๐}มาตรา ๖ ให้กำหนดทุนของธนาคารเป็นจำนวนเงินไม่เกินห้าร้อยล้านบาท โดย

(ก) รัฐจ่ายให้เป็นทุนประเดิมยี่สิบล้านบาท

(ข) รัฐจ่ายเพิ่มเติมเป็นคราว ๆ ตามที่เห็นสมควร

(ค) เงินร่วมทุนจากบุคคลอื่นใดซึ่งจะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

ทุนของธนาคารตามวรรคหนึ่ง อาจเพิ่มขึ้นได้เป็นครั้งคราวตามความจำเป็น โดยตราเป็นพระราช

กฤษฎีกา

^{๑๑}มาตรา ๙ ให้กำหนดทุนประเดิมของธนาคารเป็นจำนวนสองพันห้าร้อยล้านบาท ประกอบด้วย

(๑) เงินผลกำไรรวมทั้งดอกผลตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบริหารเงินผลกำไรที่ได้จากธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากการปรับปรุงระบบการแลกเปลี่ยนเงินตราเพื่อส่งเสริมกิจการที่ก่อให้เกิดรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๒๙

(๒) เงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจ่ายสมทบจนครบจำนวนทุนประเดิมนั้น

ให้กระทรวงการคลังดำเนินการเพื่อโอนเงินตาม (๑) และให้ธนาคารแห่งประเทศไทยโอนเงินตาม (๒) เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งพันล้านบาทให้แก่ธนาคารภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ และเงินส่วนที่เหลือ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทยอยจ่ายจนครบจำนวนทุนประเดิมตามวรรคหนึ่งภายในสองปีนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

^{๑๒}มาตรา ๗ ให้กำหนดทุนเรือนหุ้นของธนาคารไว้สี่พันล้านบาท แบ่งเป็นสี่สิบล้านหุ้น มีมูลค่าหุ้นละหนึ่งร้อยบาท โดยให้ธนาคารขายหุ้นให้แก่กระทรวงการคลัง เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ สถาบันการเงิน หรือบุคคลอื่น และกองทุนด้านการเกษตรหรือกองทุนอื่นของรัฐตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของธนาคาร

ให้กระทรวงการคลังถือหุ้นของธนาคารไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบห้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๓}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^{๑๔}มาตรา ๑๒ ให้ธนาคารมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจทางการเงินที่ไม่ผูกพันกับดอกเบี้ยและประกอบกิจการอื่นดังต่อไปนี้

(๑) รับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้

(มีต่อหน้าถัดไป)

และหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าว^{๑๕} แล้ว เห็นได้ว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจทางการเงินและประกอบกิจการอื่นให้สอดคล้องกับหลักการของศาสนาอิสลามเท่านั้น มิได้เป็นองค์กรที่มีการใช้อำนาจรัฐอย่างหนึ่งอย่างใด อันสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของธนาคารซึ่งกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ของตนได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) จึงเห็นว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมิใช่รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ ดังนั้น จึงไม่เป็น “หน่วยงานของรัฐ”^{๑๖} ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ

(นายอัษฎพร จารุจินดา)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑๔)

- (๒) รับฝากเงินเพื่อการลงทุน
- (๓) ทำธุรกิจเงินตราต่างประเทศของธนาคาร
- (๔) ออก ขาย ซื้อ ซื้อมัด หรือรับช่วงซื้อลดตราสารทางการเงินหรือรับโอนสิทธิเรียกร้องของผู้รับประโยชน์ในตราสารนั้น
- (๕) ให้ยืมหรือบริการทางการเงินในรูปแบบอื่นที่เป็นประเพณีปฏิบัติของธนาคารพาณิชย์ หรือสถาบันการเงินอื่นในด้านธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ
- (๖) รับประกันความเสี่ยงในเชิงพาณิชย์ในการลงทุนของผู้ลงทุนไทยในต่างประเทศ
- (๗) เรียกเก็บส่วนลด ค่าธรรมเนียม และค่าบริการอื่น ๆ อันเนื่องมาจากการให้กู้ยืมเงิน ซื้อ ซื้อมัด รับช่วงซื้อลด การค้าประกัน และการให้บริการอื่น
- (๘) จัดการบัญชีภาค
- (๙) เป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์โดยได้รับค่านายหน้าหรือบำเหน็จเป็นการตอบแทนในทางการค้า
- (๑๐) เป็นนายหน้าหรือตัวแทนในการจัดหาเงินให้ยืมหรือเงินลงทุนให้แก่กิจการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรือการจัดการให้ยืมหรือการลงทุนแก่กิจการดังกล่าว
- (๑๑) กิจการอื่นพึงเป็นงานธนาคารตามที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวง
- (๑๒) กิจการอื่นบรรดาที่เกี่ยวข้องกับ เกี่ยวเนื่อง หรือสนับสนุนในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของธนาคารตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

การดำเนินกิจการของธนาคารตามวรรคหนึ่งจะต้องไม่ขัดกับหลักการของศาสนาอิสลาม

^{๑๕}หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันการประกอบธุรกิจทางการเงินในระบบสถาบันการเงินโดยทั่วไปผูกพันอยู่กับระบบดอกเบี้ย อันขัดหรือแย้งกับหลักการของศาสนาอิสลามซึ่งห้ามมิให้ดำเนินธุรกิจทางการเงินที่ผูกพันกับดอกเบี้ย จึงสมควรจัดตั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยขึ้น เพื่อประกอบธุรกิจทางการเงินและประกอบกิจการอื่นให้สอดคล้องกับหลักการของศาสนาอิสลาม ซึ่งจะส่งเสริมและสนับสนุนการระดมเงินออมและการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

^{๑๖}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น